

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในหัวข้อ “การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอบเขตการวิจัย

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

3.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นตัวแทนจากผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ในพื้นที่น้ำพุร้อน ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 35 คน

3.1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาจัดทำ ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

หน่วยที่ 1 การต้อนรับลูกค้าเบื้องต้น

หน่วยที่ 2 การรับรายการอาหาร

หน่วยที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับรายการอาหาร/ส่วนประกอบอาหาร

หน่วยที่ 4 ขั้นตอนการปรุงอาหาร/ประกอบอาหาร

หน่วยที่ 5 การเก็บเงิน

3.1.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไป ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาบริบท ความต้องการ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้นำชุมชนและตัวแทนกลุ่มประชากร และแบบสอบถาม เพื่อนำมาประกอบในการจัดทำชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารซึ่งมีอัตลักษณ์เฉพาะ ในเขตนํ้าพุร้อน ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลประกอบการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากการลงสำรวจพื้นที่เป้าหมาย เก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการร่วมประชุมกับผู้นำ/ตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในเขตนํ้าพุร้อน ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยการรวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำเครื่องมือในการวิจัย และ

สร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

การลงพื้นที่เป้าหมาย ผู้วิจัยได้ประสานและขอความอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชน ในเขตน้ำพุร้อน ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำการเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่ ร้อยตรีประภาส พานชมภู อดีตผู้ใหญ่บ้านโป่งกุ่มสามัคคี และผู้ใหญ่อาษา ศรีคำมา ผู้ใหญ่บ้านโป่งกุ่มสามัคคี และตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันของพื้นที่และกลุ่มประชากร และสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของกลุ่มประชากรโดยการสังเกต การสอบถามและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ สามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบการร้านอาหารมีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของตนเองเพื่อใช้ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติในการดำเนินธุรกิจ และผู้ประกอบการร้านอาหารดังกล่าวมีโอกาสน้อยในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง และมีความต้องการสื่อภาษาอังกฤษเฉพาะ และเหมาะสมกับบริบทของกลุ่มประชากรในการพัฒนาตนเอง

ระยะที่ 2 ลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

กิจกรรมในระยะที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่เป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่าง โดยนักวิจัยชี้แจงประเด็นสำคัญ ได้แก่ โครงร่างงานวิจัย จุดประสงค์ของการวิจัย การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชากร ขั้นตอนการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และประโยชน์ที่จะได้รับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารและลูกค้าต่างชาติที่มาใช้บริการในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1) ขอความอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชน ในเขตน้ำพุร้อน ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำการเก็บข้อมูลวิจัย

2) เข้าไปสังเกตพฤติกรรมในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร กับลูกค้าต่างชาติที่มาใช้บริการในแต่ละวันในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

3) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยในขั้นตอนการสัมภาษณ์นั้น ผู้ศึกษาได้มีการแบ่งรูปแบบการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ

(1) การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

ผู้ศึกษาได้ประสานกับผู้นำชุมชนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย เมื่อผู้นำชุมชนมีการประชุมชุมชน จึงแจ้งให้ผู้ศึกษาได้ทราบ เพื่อมาพบปะชุมชนและแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย ทำให้ได้รู้จัก คั่นเคยกับชุมชนมากขึ้น มีความสัมพันธ์ มีความไว้วางใจกัน ระดับหนึ่ง ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยผ่านการสอบถามประเด็นการสื่อสารภาษาอังกฤษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ซึ่งขั้นตอนนี้ใช้ในช่วงพักการทำงานหรือในช่วงว่างจากลูกค้า ซึ่งการสัมภาษณ์นี้ เป็นเหมือนการพูดคุยกันปกติในแต่ละวัน

(2) การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล โดยมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาไว้ก่อนล่วงหน้า ได้แก่ ระยะเวลาในการทำงาน ภูมิหลังของบุคลากร แบ่งเป็นด้านการศึกษา และด้านการทำงาน ลักษณะการทำงานในแต่ละวัน ปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน ทักษะการสื่อสารที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม และแนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ ประเด็นในการสัมภาษณ์อาจมีการยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนได้หากการสัมภาษณ์นั้นมีการไปสู่ประเด็นอื่นที่น่าสนใจ โดยในการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมในการให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา

4) การสังเกตพฤติกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาเพื่อนำมาประกอบในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5) ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการร่วมประชุมกับผู้นำ/ตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในเขตน้ำพุร้อน ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเก็บข้อมูลข้อมูลทั่วไป การสำรวจทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (การฟังและการพูด) และความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเฉพาะในบริบทของพื้นที่ที่กำหนด เป็นข้อมูลความรู้ด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีลักษณะเฉพาะเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาได้จัดทำแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นที่ 2 การสำรวจทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (การฟังและการพูด)

ประเด็นที่ 3 ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารประเด็นที่ต้อง

พัฒนา

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำร่างแบบสอบถามดังกล่าวตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC :Index of item objective congruence) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่านโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรจำนวน 3 คนเพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

และนำแบบสอบถามมาปรับให้ตรงตามคำแนะนำ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง

จำนวน 35

ระยะที่ 3 การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กิจกรรมในระยะที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เป็นปฐมภูมิที่ได้จากการลงสำรวจพื้นที่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้นำและตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย และแบบสอบถาม ผสมกับข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งรวบรวมเอกสารจากแหล่งข้อมูล เช่น วิทยุ หนังสือ ตำรา เอกสารประกอบสอน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ เพื่อสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีลักษณะเฉพาะ และสอดคล้องกับบริบทชุมชน และความต้องการของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 4 การตรวจสอบความถูกต้องของร่างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กิจกรรมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร เช่น โครงสร้างในการสร้างชุดฝึกสื่อประกอบ ลักษณะเนื้อหาองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ ประเภทของสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบ และ การออกแบบชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ มาให้คำแนะนำในการปรับเนื้อหา รูปแบบของเนื้อหา ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของกิจกรรมประกอบ และแบบของสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม คือ ได้คำแนะนำในการปรับภาษาให้สละสลวย การจัดเรียงลำดับเนื้อหาให้เป็นระบบ การเพิ่มกิจกรรมและปรับเปลี่ยนลักษณะของกิจกรรม

ระยะที่ 5 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารและนำร่างแบบสอบถามดังกล่าว ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่านปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้กับประชากร 3 คนในครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น และ นำไปทดลองใช้กับ ก่อนทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 ค

ระยะที่ 7 การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น

กิจกรรมนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารไปแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คนและแนะนำขั้นตอนในการฝึกพัฒนาให้กับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีเวลาในการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นเวลา 24 ชั่วโมงในระยะเวลา 1 เดือน (เดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2561) อย่างไรก็ตามในระหว่าง ก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้ ผู้วิจัยได้กลับไปลงพื้นที่เพื่อสอบถามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการชุดสื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เพื่อนำผลมาปรับปรุงให้ชุดสื่อการเรียนรู้ดังกล่าวมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น หลังจากครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการแจกแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและนำผลข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาวิเคราะห์เป็น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 8 การเผยแพร่ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการเผยแพร่ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการเผยแพร่นวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาให้กับกลุ่มประชากร หมายถึงกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าและของที่ระลึกในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เผยแพร่ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้กับประชากรในพื้นที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ เพิ่มเติม และมอบชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองให้หน่วยงานรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคคลที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องกับร้านอาหาร โดยผู้วิจัยได้แจกจ่ายนวัตกรรมดังกล่าวให้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในพื้นที่ภาคเหนือและรวมถึงเทศบาลจังหวัดนครเชียงใหม่

3.4 การสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพดังนี้

3.4.1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการลงพื้นที่ จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย

ร่วมกับผู้นำและตัวแทนประชากรกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

3.4.1.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไป ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่วิจัยพื้นฐานจาก เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผู้ให้ข้อมูล และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร

2) คัดเลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของเนื้อหา การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ในเขตน้ำพุร้อน ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3) จัดทำร่างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามมีลักษณะสอดคล้องกับแบบสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างโดยมีประเด็นที่ต้องการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 2 การสำรวจทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ประเด็นที่ 3 ความต้องการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษประเด็นต่าง ๆ ของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่น้ำพุร้อนดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

โดยลักษณะคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบการให้คะแนนตามวิธี Arbitrary Weighting ของ Likert (วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2546) โดยลักษณะคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบการให้คะแนนตามวิธีการกำหนดน้ำหนักแบบพลการ Arbitrary Weighting ของ Likert (วัชรภรณ์ สุริยา

ภิวณน์, 2546) ซึ่งกำหนดน้ำหนักคำตอบเป็นค่าของคะแนนเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด = 1, น้อย = 2, ปานกลาง = 3, มาก = 4, และมากที่สุด = 5 และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) และนำไปร่วมทดลองใช้กับประชากรจำนวน 20 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

4) นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนเพื่อตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรจำนวน 10 คน เพื่อหาจุดบกพร่องด้านภาษาและปรับเปลี่ยน เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบสอบถามที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เป้าหมาย

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยอีกครั้ง แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากร ก่อนนำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ

3.4.2 ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ เป็นชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร

3.4.2.1 ขั้นตอนในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) นำผลวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นในประเด็นด้านความรู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของผู้ประกอบการ รวมถึงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์มาจัดทำเป็นร่างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจำนวน 5 บท โดยออกแบบให้มีเนื้อหาครอบคลุมกับความต้องการและเอื้อให้เกิดการพัฒนาทั้งทักษะการพูดและทักษะการฟัง

2) นำร่างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารทั้ง 5 บทเสนอพร้อมสื่อเสียงซีดีต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน

2 ท่านเพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้มาซึ่งชุดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและครอบคลุม สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง

3) ปรับปรุงแก้ไขชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไป ทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง

4) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อหาข้อเสนอแนะจาก กลุ่มตัวอย่างนั้นและนำไปปรับปรุงให้สัมพันธ์กับความต้องการเฉพาะบริบท ก่อนนำไปทดลองใช้จริง กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน

5) นำชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองพร้อมสื่อเสียงซีดีไปทดลองใช้กับกลุ่ม ตัวอย่างเป็นเวลา 2 เดือนโดยผู้วิจัยมีการติดตามและเฝ้าสังเกตการณ์เพื่อคอยแก้ไขปัญหา และข้อ ข้องใจที่เกิดขึ้น

3.4.3 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การสร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนจาก การใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างละเอียด รวมทั้ง จดมุ่งหมายของชุดสื่อการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน ที่ผู้ประกอบธุรกิจ ร้านอาหารต้องการพัฒนา

2) สร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษครอบคลุมเนื้อหาและ จดมุ่งหมายของคู่มือทั้ง 5 ด้านชนิดจำกัดคำตอบ (Restricted-respond type) จำนวน 50 ข้อ

3) นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

4) นำข้อเสนอแนะและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

3.4.4 แบบประเมินความคิดเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การสร้างแบบประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อ ประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.4.4.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินความคิดเห็น

ในการสร้างแบบประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) วางแผนการสร้างแบบประเมินความคิดเห็นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยแบ่งแบบประเมินความพึงพอใจเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านเนื้อหา

ประเด็นที่ 2 ด้านภาษา

ประเด็นที่ 3 ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา

ประเด็นที่ 4 ด้านการออกแบบ

ประเด็นที่ 5 ด้านการใช้ประโยชน์

โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบการให้คะแนนตามวิธี Arbitrary Weighting ของ Likert (วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2546)

2) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) และให้ข้อเสนอแนะ

3) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง

4) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อหาข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างนั้นและนำไปปรับปรุงให้สัมพันธ์กับความต้องการเฉพาะบริบท ก่อนนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ในเขตน่านน้ำพริ้น ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวิธีการดำเนินการแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

3.5.1 ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ระยะแรกเป็นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางในการศึกษาและเตรียมการวิจัย ตลอดจนสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังและพูดที่ใช้ในการสื่อสารสำหรับบุคคลผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารทั่วไปและภัตตาคาร
- 2) ประสานงานกับผู้นำชุมชนถึงความจำเป็นในการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย และเข้าร่วมประชุมกับผู้นำชุมชนและตัวแทนเพื่อสร้างความเข้าใจ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการสร้างเครื่องมือวิจัย

3.5.2 ระยะที่ 2 ขั้นศึกษาบริบทชุมชนและถอดบทเรียน

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาบริบทชุมชนและเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย โดยมีกิจกรรม ดังนี้

- 1) การสำรวจพื้นที่เป้าหมายเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของพื้นที่เป้าหมาย ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และร่วมสังเกตการณ์ในการปฏิบัติงานจริงของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 2) การศึกษาข้อมูลทฤษฎีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการทำบทวนวรรณกรรม ตำราและวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียง เพื่อหาข้อมูลที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีลักษณะเฉพาะและเหมาะสมกับบริบทของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 3) รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้นำชุมชนและตัวแทนกลุ่มประชากร แบบสอบถาม และศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเพิ่มเติม และสร้างชุดสื่อการเรียนรู้จำนวน 5 บทพร้อมสื่อเสียงตามแผนงานวิจัยที่กำหนดไว้

3.5.2 ระยะที่ 3 ขั้นปฏิบัติการ

ระยะที่ 3 เป็นการนำผลจากการศึกษาข้อมูล บริบท และองค์ความรู้มาตรวจสอบความถูกต้อง เพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์และนำไปใช้ โดยประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- 1) เมื่อชุดสื่อการเรียนรู้เสร็จสมบูรณ์แล้วผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 ท่านในระยะเวลาทดลอง 1 เดือนโดยผู้วิจัยติดตามลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลองใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2) ผู้วิจัยประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถามและทำการเก็บข้อมูลดังกล่าวกับกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 35 ท่าน

3.5.3 ระยะที่ 4 สรุปผลการวิจัย

ระยะนี้เป็นขั้นตอนการประเมินโครงการ และสรุปผลการวิจัย ประกอบด้วย กิจกรรม ดังต่อไปนี้

- 1) ทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปผล และเขียนรายงานการวิจัย
- 2) ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในเครื่องมือวิจัยทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วเขียนรายงานด้วยการพรรณนาประกอบตัวอย่าง
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการจัดเนื้อหา ประเด็นต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่
- 3) วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม แบบประเมินข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4) เปรียบเทียบความสามารถทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการหาค่าที (t-test)
- 5) นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดหมวดหมู่ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย